

Er ref/dnr: Fi2024/01010

Vårt dnr: 2024/0027

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

Stockholm 12 juni 2024

Yttrande över promemorian Sänkt skatt på jordbruksdiesel under 2025

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen avstyrker förslaget om en utökad nedsättning av koldioxid- och energiskatt på så kallad jordbruksdiesel.
- Naturskyddsföreningen motsätter sig starkt förslagen i promemorian, som strider mot Sveriges åtagande under Parisavtalet, liksom de svenska klimatmålen och klimatlagen.
- Stöd bör utformas på ett sätt som stärker näringslivets förutsättningar att behålla sin konkurrenskraft i klimatomställningen och inte låser in företagen i ett fortsatt fossilberoende.
- I första hand bör stöd till de areella näringarna ges som ersättning för miljönyttor, men även det generella jordbruksavdrag som föreslagits av tidigare utredningar vore en bättre lösning än fossila subventioner.

Specifika synpunkter

Klimatomställningen brådskar, och tempot måste öka kraftigt. Det är särskilt viktigt med snabba utsläppsminskningar i närtid om den globala uppvärmningen ska kunna begränsas i enlighet med Parisavtalets mål. Promemorians förslag att utöka nedsättningen på koldioxid- och energiskatterna på så kallad jordbruksdiesel beräknas leda till att de territoriella utsläppen av fossil koldioxid ökar med drygt 20 000 ton år 2025. Det bedöms enligt promemorian även ge högre utsläpp av övriga luftföroreningar och leda till försämrade incitament att ställa om till förnybart eller eldrift. Slutligen bedöms förslaget minska Sveriges möjligheter att nå klimatmålen och Sveriges åtaganden enligt ESR. Naturskyddsföreningen motsätter sig därför starkt förslagen i promemorian.

Vad gäller skogsbruket anger promemorian att lägre bränslekostnader på marginalen kan leda till tidigare lagd avverkning vilket har en negativ

påverkan på både den biologiska mångfalden och klimatet. För att undvika denna mycket skadliga utveckling anser Naturskyddsföreningen att stöd till skogsbruket istället bör ges i form av stöd till produktion av ekosystemtjänster och till bevarande av värdefull natur.

Promemorian anger vidare att den utökade nedsättningen av skatt på jordbruksdiesel bidrar till att bibehålla konkurrenskraften för det svenska jordbruket. Detta bedöms i sin tur minska risken för att miljö- och klimatpåverkan ökar i andra länder till följd av svensk livsmedelsimport. Naturskyddsföreningen är enig i att det svenska jordbruket är en oumbärlig näring, som givet den internationella konkurrensen och jordbrukets centrala roll för livsmedelsförsörjningen i viss mån bör stöttas med offentliga medel. Naturskyddsföreningen vill dock understryka vikten av att konkurrenskraften bottenar i miljömässig hållbarhet och inte, som i remitterat förslag, ställs emot den.

Krispaket och stödinsatser till jordbruket har varit återkommande de senaste åren och mycket talar för att det framledes kommer komma fler. Extremväderhändelser som torka och översvämningar spås öka till följd av klimatförändringar. Priser på insatsmedel som diesel och konstgödsel förväntas också fortsätta stiga. Rådande säkerhetskris i Europa har redan bidragit till en sådan utveckling och kommer med stor sannolikhet fortsätta göra det under lång tid framöver. Det är därför hög tid att utarbeta alternativa strategier för att stärka jordbruksföretagens grundläggande lönsamhet samt för att ge mer träffsäkra och hållbara krisåtgärder. Även kortsiktiga stödåtgärder måste utformas på ett sätt som stärker jordbrukets förutsättningar att behålla sin konkurrenskraft i klimatomställningen och inte låser in företagen i ett fortsatt fossilberoende. Naturskyddsföreningen bedömer att areal- och djurbaserade stöd liknande det som betalades ut efter sommaren 2023 är ett bättre alternativ. Även det generella jordbruksavdrag som föreslogs i utredningen om ett fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) vore en bättre lösning än fossila subventioner. I första hand bör dock stöd till jordbruket ges som betalning för miljönyttor.

Detta remissvar har utarbetats av Marit Widman, ledningsstrateg miljö- och samhällsekonomi och Jenny Ekman, sakkunnig jordbruk, vid rikskansliet.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

David Kihlberg, Chef för Klimat och Juridik